

اظهار نظر کارشناسی درباره:
«لایحه اصلاح قانون نظام صنفی کشور»

مشخصات لایحه

دوره هشتم - سال دوم

شماره ثبت:

۴۱۸

شماره چاپ:

۱۰۶۶

تاریخ چاپ:

۱۳۸۹/۲/۷

نام دفتر:

مطالعات حقوقی

مشخصات گزارش

شماره مسلسل:

۲۴۰۱۰۸۲۰-۱

تاریخ انتشار:

۱۳۹۱/۱/۲۲

مقدمه

با عنایت به ایرادات و اشکالات موجود در قانون نظام صنفی مصوب سال ۱۳۸۲ مجلس شورای اسلامی، لایحه نظام صنفی مورخ ۱۳۸۹/۲/۷ در مجلس شورای اسلامی اعلام وصول گردید. پس از بررسی‌های مفصل این لایحه در کمیسیون اقتصادی مجلس و کمیته‌های تخصصی و بهره‌مندی از نظرات صاحب‌نظران، لایحه مذکور در تاریخ ۱۳۹۰/۷/۱۱ در کمیسیون مذکور به تصویب رسید. اکنون مصوبه مذکور در صحن علنی جهت تصویب نمایندگان مطرح گردیده است که در این گزارش مفاد آن مورد بررسی قرار می‌گیرد.

بررسی مواد مصوبه کمیسیون

الف) نقاط مثبت مصوبه کمیسیون

۱. در ماده (۲) صنوف خاص مورد تعریف قرار گرفته است. پیش از این صنوف خاص تعریف روشنی نداشت و از این جهت اختلافات فراوانی میان صنوف مختلف پیرامون شمول یا عدم شمول قانون نظام صنفی بر آنها به وجود می‌آمد. لذا تعریف مذکور رافع ایرادات سابق خواهد بود.
۲. در ماده (۵) پروانه کسب موقت نیز به رسمیت شناخته شده است. با توجه به حجم عظیم صنفی که به لحاظ نداشتن شرایط و مدارک کافی برای صدور پروانه کسب دائم، از داشتن پروانه محروم بودند، پروانه کسب موقت با شرایط آسان‌تر در این ماده پیش‌بینی شده است.
۳. درآمدهای اتحادیه‌ها، مجامع امور صنفی و شورای اصناف کشور در متن مصوبه به صراحت مشخص گردیده است. مواد (۲۰)، (۲۶) و (۴۷) این درآمدها را به دقت احصا نموده است.
۴. تعیین جزئیات نظام نظارت و بازرسی از اصناف و سازوکارهای آن و تعیین نهادهای مسئول در این خصوص از دیگر نکات مثبت مصوبه می‌باشد.
۵. تعیین وظایف و اختیارات شورای اصناف کشور (اتاق اصناف ایران) در قانون و توانمندسازی و مداخله این شورا در امور اجرایی و تنظیم بازار از دیگر دستاوردهای مفید مصوبه است.
۶. ترکیب هیئت عالی نظارت و کمیسیون نظارت به گونه‌ای طراحی شده است تا این نهادها از کارآمدی بیشتری برخوردار شوند.
۷. در فضایی که به واسطه آثار ناشی از هدفمندسازی یارانه‌ها، کنترل و نظارت بر قیمت‌ها توسط نهادهای حاکمیتی از اهمیت فراوانی برخوردار است، تعیین سازمان تعزیرات حکومتی به عنوان نهاد رسیدگی‌کننده به تخلفات موضوع قانون نظام صنفی از نکات مثبت این مصوبه تلقی می‌شود. ضمن اینکه مشارکت بخش خصوصی صنفی (اتحادیه‌ها) نیز در روند رسیدگی مغفول واقع نشده است.
۸. رسیدگی به تخلفات هیئت‌مدیره اتحادیه‌ها و هیئت رئیسه اتاق شهرستان و موارد و تشریفات آن مندرج در ماده (۵۷) مصوبه نیز از نوآوری‌هایی است که بسیار مثبت ارزیابی می‌شود چه اینکه پیش از این با تفصیل در قانون مورد اشاره قرار نگرفته بود.

ب) نکات و ایرادات وارد بر مصوبه کمیسیون

۱. در ماده (۱) تغییر نام برخی نهادهای مذکور در قانون نظام صنفی مصوب سال ۱۳۸۲ مورد اشاره قرار گرفته است که ضرورتی برای این تغییرات وجود ندارد. این درحالی است که چنانچه عدم تصویب این ماده مورد نظر نمایندگان قرار گیرد، باید دقت شود تا تک تک مواد مصوبه نیز از حیث تغییر اسامی اصلاح گردد.
۲. در تبصره «۳» ماده (۱۰) با عنایت به عدم تعریف مشخص «عرضه تجاری» و همچنین عدم تفکیک روشن میان «خرده‌فروش» و «مصرف‌کننده» این امکان وجود دارد که تفاسیر مختلف و متناقضی از این ماده ارائه گردیده و در عمل مشکلات فراوانی را به دنبال داشته باشد. همچنین ارتباط معنایی مشخصی نیز میان این تبصره و مفاد لایحه برقرار نیست. لذا حذف تبصره از مصوبه کمیسیون مورد پیشنهاد است.
۳. ماده (۵۲) با عنایت به اینکه صرفاً مشارکت اتاق اصناف ایران در تدوین آیین‌نامه را مورد اشاره قرار داده است و نکته دیگری در آن منظور نشده است، ضرورتی به تغییر ندارد.

نتیجه و پیشنهاد

با عنایت به مطالب مطروحه و دقت در این موضوع که بحث‌های مفصل کارشناسی توسط کارشناسان متخصص در جلسات متعدد صورت پذیرفته است و بررسی‌های همه‌جانبه‌ای پیرامون این موضوع به انجام رسیده است، تصویب لایحه مذکور مورد پیشنهاد است.